

Τι δεν είπε ο κ. Στρος - Καν

ΑΡΧΕΙΟ ΜΟΝΙΜΕΣ ΣΤΗΛΕΣ 12.12.2010

Στην πρόσφατη επίσκεψή του στη Αθήνα, ο διευθύνων σύμβουλος του ΔΝΤ κ. Στρος - Καν απένειμε εύσημα και απηύθυνε παραινέσεις για επιτάχυνση των μεταρρυθμίσεων. Μιλώντας στη Βουλή, τόνισε την άμεση ανάγκη υλοποίησης των διαρθρωτικών αλλαγών που προβλέπει το Μνημόνιο, πάταξης της φοροδιαφυγής και λήψης μέτρων που θα επιταχύνουν την ανάκαμψη της οικονομίας βελτιώνοντας την ανταγωνιστικότητα. Έκανε έκκληση για συναίνεση των πολιτικών δυνάμεων στις μεταρρυθμίσεις για έξοδο από την κρίση. Ζήτησε από όλους να «μη μάχονται εναντίον του γιατρού».

Ακούστηκαν διαφορετικές απόψεις και ερωτήματα κατά πόσο η διάγνωση και η θεραπεία που προτείνει το ΔΝΤ είναι οι σωστές. Ορισμένοι υποστηρίζουν ότι το φάρμακο είναι σωστό αλλά η δόση λάθος, άλλοι ότι η θεραπεία έχει παρενέργειες και, τέλος, υπάρχουν αυτοί που υποστηρίζουν ότι το φάρμακο είναι πικρό αλλά πρέπει να το υπομείνουμε διότι θα μας γιατρέψει.

Αυτό που δεν είπε ο κ. Στρος - Καν είναι ότι το πρόγραμμα σταθεροποίησης είναι το πρόγραμμα της ελληνικής κυβέρνησης, στο πλαίσιο κάποιων παραμέτρων που καθόρισε το ΔΝΤ. Δεν ήταν ιδέα του ΔΝΤ η «τακτοποίηση» των αυθαιρέτων ούτε η περαιώση και η εξαίρεση από το «πόθεν έσχες» της πρώτης κατοικίας την ίδια ώρα που η κυβέρνηση προσπαθεί να πατάξει τη φοροδιαφυγή. Το πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων, που όλα δείχνουν ότι θα μπορούσε να είναι πολύ πιο φιλόδοξο και εκτεταμένο, ετοιμάζεται ερήμην του ΔΝΤ. Και το νομοσχέδιο που αύξησε τη φορολογία των κερδών και των εισοδημάτων ψηφίστηκε τον Απρίλιο, πριν ζητηθεί η συνδρομή της τρόικας. Παλαιότερες εκθέσεις του ΔΝΤ για την Ελλάδα συστήνουν δραστική περικοπή δαπανών και καλύτερη φορολογική διαχείριση, όχι αύξηση της φορολογίας εισοδήματος.

Με άλλα λόγια, ο «γιατρός» έκανε τη διάγνωση και εισηγήθηκε τη θεραπεία, αλλά ο ασθενής διάλεξε το φάρμακο. Εξ άλλου κάποιες από τις «παρενέργειες» της θεραπείας ήταν αναπόφευκτες. Πώς θα επιστρέψει η Ελλάδα στις διεθνείς κεφαλαιαγορές αν δεν σταθεροποιηθεί το χρέος σαν ποσοστό του ΑΕΠ; Και πώς θα σταθεροποιηθεί το υπέρτοκο χρέος αν δεν μειωθούν δραστικά οι κρατικές δαπάνες; Από τη στιγμή που η κυβέρνηση αποκλείει τις απολύσεις, η περικοπή μισθών και συντάξεων είναι αναπόφευκτη εφόσον αποτελούν τα τρία τέταρτα των κρατικών δαπανών. Σε όλα τα σταθεροποιητικά προγράμματα τα πράγματα χειροτερεύουν πριν καλυτερεύσουν. Η ύφεση είναι το αναπόφευκτο τίμημα της σταθεροποίησης μιας οικονομίας που ζούσε για χρόνια καταναλώνοντας με δανεικά.

Θα μπορούσε να βελτιωθεί το πρόγραμμα σταθεροποίησης της ελληνικής οικονομίας; Ασφαλώς θα μπορούσε! Πώς; Με τον ριζικό επανασχεδιασμό του ρόλου του κράτους και του τρόπου λειτουργίας του. Μέχρι στιγμής, η μείωση του ελλείμματος επιτεύχθηκε με οριζόντιο ψαλίδισμα των συντάξεων και των αμοιβών στο Δημόσιο, περικοπή δημοσίων επενδύσεων και λειτουργικών δαπανών και αύξηση των

φορολογικών συντελεστών. Από τη φύση τους αυτά τα μέτρα είναι μη επαναλαμβανόμενα, επομένως πρέπει να βρεθούν νέες πηγές εξοικονόμησης πόρων ώστε να μειωθεί το έλλειμμα από 9,5% του ΑΕΠ φέτος κάτω του 3% μεσοπρόθεσμα. Έτσι φτάνουμε στην εξυγίανση των ζημιωγόνων ΔΕΚΟ, στην κατάργηση περιττών δημόσιων φορέων, στη μείωση της σπατάλης στο σύστημα υγείας και στην αναδιάρθρωση της τοπικής αυτοδιοίκησης που έχουν δρομολογηθεί. Αν εφαρμοστούν πλήρως, αυτές οι αλλαγές ασφαλώς θα περιορίσουν την κρατική σπατάλη, αλλά δεν θα αλλάξουν τον ρόλο του κράτους στην οικονομία. Εκλαμβάνουν τη δομή του Δημοσίου ως δεδομένη και αναζητούν τρόπους βελτίωσης της λειτουργίας του. Οι αλλαγές αυτές είναι ευπρόσδεκτες, αλλά όχι δραστικές.

Δραστικές αλλαγές προϋποθέτουν απάντηση σε ερωτήματα όπως: Χρειάζεται η Ελλάδα αμυντική βιομηχανία; Αν ναι, πρέπει να είναι κρατική; Πρέπει να υπάρχουν κρατικά νοσοκομεία ή θα μπορούσαν να είναι όλα ιδιωτικά, με κρατική επιχορήγηση των ασφαλιστρών υγείας για όσους έχουν χαμηλά εισοδήματα; Πρέπει οι αστικές συγκοινωνίες να είναι κρατικές ή θα μπορούσαν να είναι ιδιωτικές, με κρατική επιχορήγηση; Χρειάζεται να υπάρχουν κρατικοί αερολιμένες; Λιμάνια; Μουσεία; Πρέπει να υπάρχουν δείκτες μέτρησης της παραγωγικότητας στον δημόσιο τομέα, όπως συμβαίνει στον ιδιωτικό τομέα; Πρέπει οι δημόσιοι υπάλληλοι να αξιολογούνται και να αμείβονται βάσει της επίτευξης στόχων παραγωγικότητας;

Το ζητούμενο είναι να ξαναστηθεί το ελληνικό κράτος σε νέες βάσεις. Όπως παραδέχθηκε ο πρώην υπουργός του ΠΑΣΟΚ κ. Παπαδόπουλος, το 30% του κράτους είναι περιττό. Ο περιορισμός του όμως προσκρούει στην παλαιοκομματική αγωνία διατήρησης πολιτικών φέουδων στο πλαίσιο ενός υπερτροφικού κράτους που ελέγχεται από το κομματικό - συνδικαλιστικό κατεστημένο. Είναι ενδεικτικό ότι ύστερα από 11 μήνες συσκέψεων, η διυπουργική επιτροπή που σύστησε ο κ. Παπανδρέου τον Ιανουάριο, με στόχο την κατάργηση ή συγχώνευση άχρηστων δημόσιων φορέων, κατέληξε σε ένα νομοσχέδιο που μειώνει τις δαπάνες κατά 10 εκατ. ευρώ («δεκαδική σκόνη») στις συνολικές πρωτογενείς δαπάνες ύψους 100 δις.). Είναι επίσης ενδεικτικό ότι 7 από τα 10 εκατ. προέρχονται από τη μείωση προσωπικού που προσελήφθη προεκλογικά από την προηγούμενη κυβέρνηση στον οργανισμό ΑΓΡΟΓΗ. Φταίει ο γιατρός για όλα αυτά ή μήπως φταίει ο ασθενής;

* Η κ. Μιράντα Ξαφά είναι σύμβουλος επενδύσεων στην IJ Partners και ιδρυτικό μέλος της Δράσης.